

Ο γενετιστής Κωνσταντίνος Τριανταφυλλίδης απαντάει στο ερώτημα. γεννιόμαστε ή γινόμαστε Έλληνες;

Ο ρόλος της επιστήμης και η προέλευση του λαού μας από την αρχαία Ελλάδα έως και σήμερα.

Η εξέλιξη του DNA έδωσε πολλές απαντήσεις για τη ζωή και το θάνατο. Πολλές φορές σε σχέση με πριν από 13 χρόνια όταν οι Μπλερ και Κλίντον ανακοίνωναν την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης του ανθρώπινου DNA.

Γράφει ο Γιώργος Λαμπίρης

Αρκετά χρόνια νωρίτερα, το 1953, ο μοριακός βιολόγος Τζέιμς Γουότσον, ανακάλυψε τη δομή του DNA. Ενδεικτικό όμως της πορείας που ακολούθησε η επιστημονική έρευνα είναι το γεγονός ότι το 2003 η ανάλυση του DNA ενός ανθρώπου κόστιζε περίπου 3 δισ. ευρώ, ενώ σήμερα κοστίζει περίπου 1.000 ευρώ.

Με τη βοήθεια του ομότιμου καθηγητή στο τμήμα Γενετικής, Ανάπτυξης και Μοριακής Βιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κώστα Τριανταφυλλίδη επιδιώκουμε να δώσουμε ορισμένες βα-

σικές απαντήσεις για το DNA και την προέλευση των Ελλήνων και κατά πόσο έχουν αλλάξει από την αρχαιότητα έως και σήμερα.

Ο ίδιος αναφερόμενος στο ρόλο της γενετικής, εξηγεί ότι έχει επίδραση στην υγεία, στη βιοϊατρική, στην ιατροδικαστική, στην κοινωνία, ακόμη και στη μουσική.

«Για να αντιληφθείτε σε πιο σημείο έχει φτάσει σήμερα η γενετική, σας αναφέρω ότι πλέον υπάρχει η δυνατότητα παροχής εξατομικευμένης θεραπευτικής αγωγής. Χαρακτηριστική είναι η πρόσφατη ανακάλυψη επιστη-μόνων, οι οποίοι δημιούργησαν πνεύμονες από βλαστοκύτταρα. Επίσης μπορεί κάποιος να διεξάγει μη επεμβατική διάγνωση του συνδρόμου Down, ακόμα και της θαλασσαιμίας».

- Κύριε Τριανταφυλλίδη σε τι διαφέρει ένας Σφακιανός από έναν Ηρακλειώτη, ένας Κερκυραίος από έναν Ζακυνθινό ή από έναν Γιαννιώτη;

«Στην ηπειρωτική Ελλάδα δεν υπάρχουν διαφορές. Σε κάποια νησιά όμως εμφανίζονται ορισμένες μικρές διαφορές λόγω του ότι ο πληθυσμός εκεί είναι μικρός. Έτσι, μερικοί απομονωμένοι πληθυσμοί, όπως είναι οι Ανωγειανοί, παρουσιάζουν διαφοροποιημένη γενετική σύσταση, καθότι ζουν απομονωμένοι για χιλιάδες χρόνια και με δεδομένη την ενδογαμία(γάμοι συγγενικών προσώπων) που υπάρχει μεταξύ των κατοίκων. Χωρίς ωστόσο να διαφέρουν σημαντικά από τους υπόλοιπους Έλληνες.

Επίσης σε όλη την Πελοπόννησο, οι Τσάκωνες και οι Μανιάτες έχουν ελαφρώς διαφοροποιημένη γενετική σύσταση από τους υπόλοιπους κατοίκους της Πελοποννήσου, λόγω της απομόνωσής τους. Το ίδιο ισχύει και για τους Πομάκους. Ωστόσο εάν μελετήσουμε τη γενετική σύσταση των Πομάκων, δεν μοιάζει με εκείνη των Τούρκων αλλά με εκείνη ενός βαλκανικού πληθυσμού».

- Αυτό που λέγεται συνήθως για τους Μανιάτες ή τους Κρητικούς, ότι είναι λίγο περισσότερο δυναμικοί ή οξύθυμοι, σχετίζεται με αυτό που μου περιγράψατε αμέσως πριν;

«Τα διάφορα χαρακτηριστικά καθορίζονται από το DNA μας. Ωστόσο το τι είναι ο καθένας αποτελεί συνισταμένη της γενετικής σύστασης αλλά και του περιβάλλοντος στο οποίο ζει. Τα δύο συστατικά μπορεί να οδηγούν από κοινού σε διαφοροποιημένες συμπεριφορές».

- Πώς διαφοροποιούνται γενετικά οι Έλληνες από τους λαούς της υπόλοιπης Ευρώπης;

«Η γενετική σύσταση των κατοίκων της Ελλάδας έχει μελετηθεί με διάφορους γενετικούς δείκτες. Αυτό που διαπιστώσαμε είναι ότι οι Έλληνες, ακόμα και οι νησιώτικοι πληθυσμοί, χαρακτηρίζονται από περισσότερες παραλλαγές του DNA τους σε σχέση με λαούς της υπόλοιπης Ευρώπης.

Αυτό ερμηνεύεται από το γεγονός ότι υπήρχαν μετακινήσεις πληθυσμών από την Ελλάδα προς την υπόλοιπη Ευρώπη από την παλαιολιθική εποχή έως και σήμερα. Το γεγονός ότι οι Έλληνες παρουσιάζουν περισσότερες παραλλαγές, τους επιτρέπει να είναι πιο προσαρμοστικοί σε ενδεχόμενες αλλαγές περιβαλλοντικών συνθηκών.

Ο Έλληνας για παράδειγμα παρουσιάζει περισσότερες παραλλαγές από έναν Σουηδό. Γι' αυτό και μπορεί να προσαρμοστεί πιο εύκολα στο σουηδικό περιβάλλον».

- Κατά πόσο θα μπορούσαμε να πούμε ότι ο Έλληνας φέρνει στοιχεία από ένα Βαλκάνιο, για παράδειγμα από ένα Βούλγαρο ή ένα Ρουμάνο;

«Τα αποτελέσματα δείχνουν ακριβώς το αντίθετο. Στην περίπτωση των Πελοποννησίων σύμφωνα με την άποψη του Φαρμεράιερ δεν υπάρχει ούτε μία σταγόνα αρχαίου ελληνικού DNA στους κατοίκους. Σύμφωνα με αποτελέσματα που δημοσιεύτηκαν στο τεύχος Μαΐου του European Journal of Human Genetics του Σταματογιαννόπουλου, η πρόσμιξη αυτή είναι της τάξης από 0,2% έως και 10%».

- Είμαστε απόγονοι του Περικλή και του Σωκράτη;

«Αυτός ο οποίος θα πει ότι είμαστε γνήσιοι απόγονοι του Περικλή ή του Σωκράτη, μας παραπληροφορεί. αλλά είμαστε πολύ κοντά. Δεν υπάρχει πληθυσμός -όχι μόνο ελληνικός αλλά ο οποιοσδήποτε-, ο οποίος να μην παρουσιάζει επιμειξίες. Στην Ελλάδα για παράδειγμα έχουν έρθει οι Σλάβοι, οι Ιταλοί και άλλοι κατακτητές.

Σε ό,τι αφορά στους Κρητικούς, τα αποτελέσματα της γενετικής σύστασης αποδεικνύουν ότι είναι άμεσοι απόγονοι των Μινωιτών. Αυτό φαίνεται στις εργασίες του Σταματογιαννόπουλου, ο οποίος μελέτησε DNA οστών από το οροπέδιο του Λασιθίου. Το συνέκρινε όχι μόνο με τους κατοίκους της Κρήτης αλλά και με εκείνο 135 διαφορετικών πλη-

θυσμών και διαπίστωσε ότι η σημερινοί Κρητικοί είναι άμεσοι απόγονοι των Μινωιτών.

Χαρακτηριστικό το ότι οι κάτοικοι της Κρήτης δεν επηρεάστηκαν από ξένους πληθυσμούς είναι το παράδειγμα των Αράβων, οι οποίοι έφυγαν από την Ανδαλουσία και κατέλαβαν την Κρήτη. Παρόλ' αυτά στον κρητικό πληθυσμό δεν υπάρχουν αυτή τη στιγμή, ποικιλίες οι οποίες χαρακτηρίζουν τους Άραβες. Επίσης είναι λάθος αυτό που γράφεται ότι ο πληθυσμός των Μινωιτών είναι δάνειος από την Αφρική. Σύμφωνα όμως με τις μελέτες του Σταματογιαννόπουλου, το κρητικό DNA έχει μόλις κατά 0,02% αφρικάνικη προέλευση.

Με βάση το βιβλίο «Η ιστορία και η γεωγραφία των ανθρώπινων γονιδίων», ο γενετικός χάρτης δεν ιχνηλατεί μόνο τη γενετική κληρονομία των αρχαίων Ελλήνων στους σημερινούς κατοίκους της χώρας μας, αλλά και ανάμεσα στους κατοίκους γειτονικών ευρασιατικών πληθυσμών. όπως η Καλάς ή η Καππαδοκία καθώς και η Γαλλία. Πιο συγκεκριμένα οι έρευνες δείχνουν ότι το 17% των κατοίκων της Γαλλίας έχουν DNA, το οποίο ιχνηλατείται στους Φωκαείς, από Ιταλούς επιστήμονες το αντίστοιχο ποσοστό είναι 37% στη Σικελία, αλλά και 20% στη Νότια Ιταλία. Επιπλέον, έχει βρεθεί DNA Μινωιτών ακόμα και στη βορειοανατολική Σουηδία. Αυτά τα στοιχεία δείχνουν ότι το αρχαίο DNA βρίσκεται όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε όλες τις περιοχές, οι οποίες αποικίστηκαν από Έλληνες και αποδεικνύουν εμμέσως ότι οι κάτοικοί τους είναι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων».

- Επηρεάζει η εισροή προσφυγικών ρευμάτων τη σύσταση του ελληνικού DNA;

«Είναι γνωστό ότι επηρεάζει. Κανένας λαός δεν είναι απόλυτα καθαρός. Στην περίπτωση των Ελλήνων έχουμε διαπιστώσει ότι υπάρχει ανάμειξη DNA με πληθυσμούς από την Ασία όπως οι Μογγόλοι ή με Νέγρους, της τάξεως του 2%. Υπήρχε επιμειξία στην Ελλάδα, αλλά σε μικρότερο ποσοστό σε σχέση με άλλους λαούς, λόγω γλώσσας, θρησκείας, ηθολογικών και άλλων στοιχείων.

Αντιθέτως για τους Ισπανούς τα αντίστοιχα ποσοστά αγγίζουν το 6%-8%. Είναι γνωστό άλλωστε ότι οι Άραβες είχαν πάει στη Ισπανία, επηρεάζοντας τον πληθυσμό της. Επομένως με την έλευση των αλλοδαπών πληθυσμών, και εφόσον παραμείνουν στη χώρα μας και παντρευτούν, θα υπάρξει κατ' άλλους αλλοίωση και κατ' άλλους εμπλουτισμός του DNA και ενδεχομένως κάποιες ακόμα παραλλαγές».

- Ποια είναι λοιπόν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που μας διαφοροποιούν ή μας φέρνουν κοντά σε άλλους λαούς;

«Σύμφωνα με επιστημονική εργασία που εκπονήσαμε με τη χρήση 200.000 γενετικών δεικτών, αποδεικνύεται ότι οι Έλληνες συγγενεύουν γενετικά με τους Ιταλούς και τους Ισπανούς και διακρίνονται γενετικά από τους Βούλγαρους, τους Κροάτες, τους Πολωνούς και τους Ρώσους. Μάλιστα υπάρχει πρόσφατη εργασία Ιταλού επιστήμονα, ο οποίος αναφέρει ότι πολλές φορές είναι δύσκολος ο διαχωρισμός του DNA ενός κατοίκου της Πελοποννήσου από αυτό ενός κατοίκου της Βόρειας Ιταλίας».

- Σε τι βαθμό επηρεάστηκε το ελληνικό DNA από τον Μέγα Αλέξανδρο και μετά, με δεδομένη την επεκτατική πολιτική που ακολούθησε;

«Ο Μέγας Αλέξανδρος έφτασε έως την Ινδία. Ακόμα και μετά το θάνατό του μόνο στη Βακτρία υπήρχαν τριάντα ελληνικά βασίλεια επί τρεις αιώνες. Ακόμα και στη δυτική Ινδία γνωρίζουμε ότι ένα ποσοστό 5%-7% του DNA των κατοίκων, οφείλεται στο γεγονός ότι οι Έλληνες έφτασαν σε αυτές τις περιοχές. Όσο προχωράμε όμως από την ανατολική προς τη δυτική Ασία, το ποσοστό αυτό μειώνεται».

- Επίσης αποτελεί σημαντική ιστορική παρανόηση η προέλευση και η έννοια της λέξης Ρωμαίοι καθώς στη διάρκεια της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας οι Έλληνες υιοθέτησαν την ονομασία Ρωμαίοι επειδή η προηγούμενη είχε χάσει τη σημασία της...

«Απ' ό,τι ξέρω η λέξη Ρωμιός χρησιμοποιήθηκε και για τους κατοίκους της Ασίας. Ο Φαρμεράιερ ισχυρίστηκε ότι ενώ οι κάτοικοι της κυρίως Ελλάδας είναι κυρίως Σλάβοι, για τους κατοίκους της Ασίας ανέφερε ότι είναι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων».

- Έλληνας γεννιέσαι ή γίνεσαι;

«Το θέμα αυτό έχει λυθεί από την αρχαιότητα. Ας μην ξεχνάμε ότι η εθνοτική οικογένεια είναι ζήτημα πολιτισμού, παιδείας, θρησκείας, γλώσσας και συνειδήσεως, δεν εντοπίζεται στο DNA, στο αίμα ή στη βιολογική διαδοχή, και ασφαλώς δεν είναι θέμα γενετικών προσμίξεων.

Ας θυμηθούμε τον αρχαίο φιλόσοφο Ισοκράτη, ο οποίος απηύθυνε λόγο στο λόγο στους Αθηναίους το 436, λέγοντας “η πόλη μας η Αθήνα τόσο πολύ ξεπέρασε τους υπόλοιπους ανθρώπους στη σκέψη και στο λόγο, ώστε οι μαθητές της έγιναν δάσκαλοι των άλλων και έκανε το όνομα των Ελλήνων να μη φαίνεται πια ως χαρακτηριστικό του γένους, αλλά της διάνοιας με αποτέλεσμα να αποκαλούνται Έλληνες και αυτοί που μετέχουν στη δική μας παιδεία και όχι μόνο όσοι έχουν καταγωγή”. Όλα ξεκινούν και καταλήγουν στο

Πηγή : <https://www.newsbeast.gr>